

— Когато заповѣдашъ, царю честити, — казалъ министрѣтъ.

Царѣтъ заповѣдалъ да приготи калугерскитѣ дрехи и всичко потрѣбно за пжтъ. Преоблѣкли се и заминали. Като стигнали въ селцето, тѣ видѣли, че на мѣстото на сиромашъ Ивановата кжща се издига богатъ и хубавъ домъ. Въ праздния по-рано дворъ сега имало нѣколко хамбари, около кжщата — прекрасна градина, потънала въ овошки и цвѣтя. Птички пѣли, а Иванъ билъ важенъ господинъ и жена му — сжща болярка.

Иванъ и жена му, като видѣли съдружницитѣ си, посрещнали ги радостни. Настанили конетѣ имъ въ широки и свѣтли обори, а тѣхъ въвели въ богато наредена стая.

Като се навечерали, царѣтъ поискалъ смѣтка. Иванъ му казалъ колко агнета и телета се родили, колко жито, колко медъ изкаралъ, колко разходи е направилъ и колко е припечелилъ. Царѣтъ го попиталъ:

— Ами воловетѣ колко телета отелиха?

— Воловетѣ ли?! — учудилъ се Иванъ. — Волове телятъ ли се?

— Да, телятъ се! Добриятъ стопанинъ може и отъ козелъ млѣко да изкара, — казалъ царѣтъ.

Натѣжилъ се Иванъ отъ тази неправда и се запрепиралъ, че волове не се телятъ. Но царѣтъ настоявалъ на своето, та работата стигнала до сждъ.

— Хайде да идемъ при сждията, — казалъ калугерѣтъ, — и както той реши, така ще бжде.

Отишли при сждията. Иванъ вървѣлъ напредъ, калугеритѣ следъ него. Като стигнали до вратата, Иванъ отворилъ и влѣзълъ, а задъ него царѣтъ показалъ на сждията петъ прѣста. Сждията се сѣтилъ, че му предлага петъ жълтици подкупъ, ако реши дѣлото въ негова полза. Иванъ разказалъ работата и запиталъ:

— Волъ ражда ли теле, господинъ сждия?

— Ражда, ражда, какъ да не ражда. Добриятъ стопанинъ може и отъ козелъ млѣко да изкара, — извикалъ сждията и решилъ дѣлото въ полза на калугера, който му спустналъ скришомъ петъ жълтици.

Иванъ не останалъ доволенъ. Той поискалъ да отидатъ при по-горенъ сждъ. Отишли и тамъ. Нему пъкъ царѣтъ посочилъ десетъ прѣста. Сждията му смигналъ да бжде спокоенъ. Като му разказали въ що се състои работата, той казалъ:

— Попѣтъ има право: волъ ражда. — Царѣтъ му спустналъ въ ржката десетъ жълтици и си излѣзли.

Наскърбилъ се Иванъ още повече и поискалъ да отидатъ и при най-висшия сждия. И, ако и той така отсжди, нѣмало що, ще се подчини.

Отишли. Царѣтъ му посочилъ 15 прѣста. За 15 жълтици и този сждия решилъ дѣлото въ полза на калугеритѣ.

Тръгнали обратно за Ивановото село. Като минавали презъ друго село, което било на пжтя имъ, видѣли, че играятъ деца, а едно седѣло отстрани и гледало играта. Царѣтъ го попиталъ:

— Момченце, ти защо не играешъ?